

Omvårdnadens betydelse för en säker vård

Omvårdnadskonferens Cancerfonden 29 november 2023

Charlotta George
Sakkunnig i patientsäkerhet Socialstyrelsen
Chief Nurse Officer Sverige

Om vi ska nå de globala målen är tillgången till god vård en nödvändighet

- **God hälsa är en grundläggande förutsättning** för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling.
- Att det finns tillräcklig tillgång till **sjuksköterskor och barnmorskor i världen är grundläggande** för en kunskapsbaserad, säker och tillgänglig vård utifrån befolkningens behov.

Om vi ska nå de globala målen är tillgången till sjuksköterskor och barnmorskor en prioriterad fråga

Hälsa – och sjukvården världen över står inför stora prövningar och behoven är enorma

- **Kompetensförsörjning** ”All countries of the WHO European Region currently face severe challenges related to the health and care workforce”
- **Säkerhetsläget, beredskapsförsörjning** och följderna av den globala pandemin
- **Klimat och hälsa** – allt fler världen över behöver fly på gund av natur och klimatkatastrofer
- **Vi lever längre** – “The world’s population is rapidly ageing”.
- **Resurser** – “Identifying health inequalities and their drivers is essential for achieving health equity”
- **Säker vård** – “If it is not safe it is NOT care”

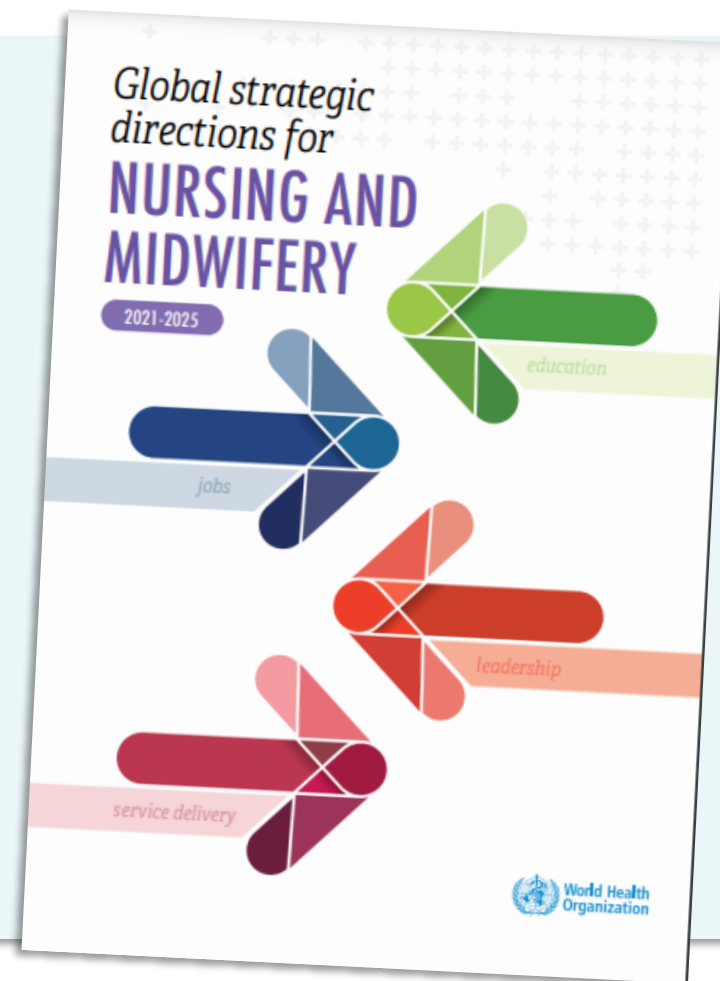

Världshälsoorganisationen har tagit fram en global strategi för att stärka sjuksköterskors och barnmorskors arbete

- Strategin vänder sig till alla medlemsländer och sträcker sig fram till 2025.
- Den lyfter särskilt fram fyra områden som behöver stärkas och utvecklas världen över
 - Utbildning
 - Arbetsförhållanden
 - Ledarskap
 - Tjänsteleverans

Läs mer här:

<https://www.who.int/publications-detail-redirect/9789240033863>

Med fokus på att stärka utbildning, ledarskap, arbetsförhållanden för att kunna möta våra patienters behov

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att utse en **chief nurse officer** och **chief midwifery officer**. Rollen som nationell chefsjuksköterska har funnits inom myndigheten sedan början av år 2000 och nationell chefbarnmorska sedan juni 2023.

Uppdraget innebär att vara en **svensk kontaktpunkt** gentemot EU och WHO för frågor som rör sjuksköterskans och barnmorskans yrkesområde och yrkesutövning och **stärka utvecklingen inom områdena**. Rollerna utgör ett stöd till regeringskansliet vid behov.

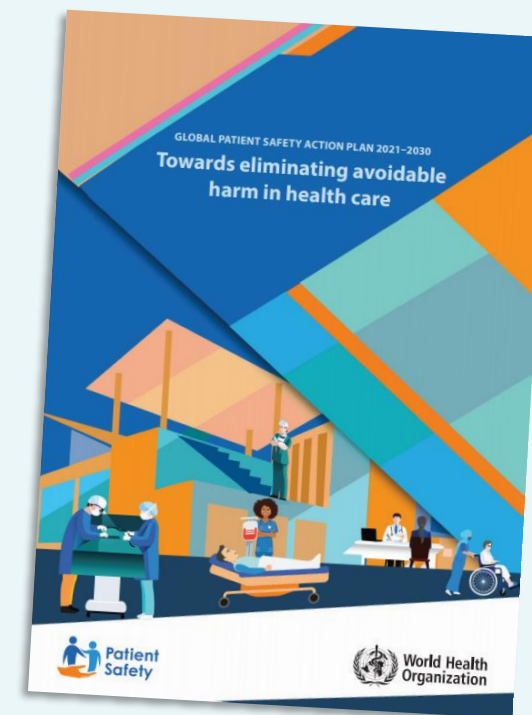
I uppdragen ingår att **representera Sverige vid internationella möten** som anordnas av det land som ansvarig EU ordförandeskapet samt vid motsvarande möten vid WHO.

Osäker vård är en av de tio främsta orsakerna till dödsfall och bestående men i världen

- 1 av 10 patienter skadas i samband med vård på sjukhus
- 4 av 10 patienter skadas i primärvård, hemsjukvård
- 1 miljon patienter avlider av skador i samband med kirurgi
- Vårdrelaterade infektioner drabbas 10 av 100 patienter på sjukhus

Källa: https://www.who.int/features/factfiles/patient_safety/en/

CNO och CMiO kan bidra till att stärka sjuksköterskor och barnmorskors yrkesutövning världen över

- **Stärka och tydliggöra** perspektiven **omvårdnad** och **sexuell och reproduktiv hälsa**
- **Bidra till ökad kunskap** och **medvetenhet** kring sjuksköterskans och barnmorskans kunskap och kompetens
- **Stärka ledarskapet** inom omvårdnad och barnmorskans yrkesområde på alla nivåer
- Bidra till en **kunskapsbaserad, säker** och **jämlik** vård
- Bidra till **ökad samverkan** och **goda relationer**

Patientsäkerhet betyder skydd mot vårdskada

en vårdskada innebär en skada, ett lidande, en sjukdom eller dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården.

PSL 2010:659

Behov av nationell kraftsamlning för att stärka patientsäkerheten – även i Sverige

Mer än 80 000 patienter per år får vårdskador av varierande grad och för **närmare 35 000 patienter** innebär det en förlängd sjukhusvistelse.

- **Drygt 2 000 patienter** får bestående men
- vid cirka **1 000 dödsfall** bedöms vårdskadan ha varit en bidragande orsak till att patienten avled.
- **Vårdrelaterade infektioner** är den vanligaste vårdskadan och står för mer än 30% av alla vårdskador.

Brister i patientsäkerheten leder till stort lidande och ökade kostnader

- Flera faktorer påverkar patientsäkerheten – exempelvis **brister i kompetensförsörjning** och **arbetsmiljö**
- Risken att drabbas av en vårdskada är **mer än 60%** högre om patienten vårdas på **utlokaliserad plats**
- **Patienter som får en vårdskada** har en vårdtid som är mer än **dubbelt så lång** jämfört med patienter som inte har drabbats
- **Äldre löper högre risk** för att drabbas

Att stärka arbetet för en god och säker vård berör många aktörer

Socialstyrelsen har i uppdrag av regering att ansvara för samordning av insatser för genomförandet av den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet

- stödja arbetet med patientsäkerhet i landet
- samordna insatser för genomförandet av handlingsplanen
- analysera och återrapportera till regeringen

Läs mer om roller och ansvar här:

<https://patientsakerhet.socialstyrelsen.se/ledning-och-styrning/roller-och-ansvar/myndigheter/>

Mer stöd och vägledning i arbetet med patientsäkerhet – Socialstyrelsen stärker arbetet ytterligare

- Samordna insatser och vägleda huvudmän och vårdgivare
- Dialoger och kunskapsspridning
- Forum för erfarenhetsutbyte och lärande
- Fokus på att stärka ledarskapet
- Bidra till ökad kunskap – Nationella kompetensmål för patientsäkerhet
- Följa utvecklingen och lägesrapportera

Tre starka skäl att agera för säker vård

- Rätta liv
- Minska lidande
- Mer god vård för pengarna

Läs mer om Socialstyrelsens arbete för en säker vård och vårt internationella arbete:

<https://patientsakerhet.socialstyrelsen.se/>

<https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/organisation/internationellt-arbete/>

Kontakt:

Charlotta George, sakkunnig patientsäkerhet
Chief Nurse Officer Sverige

charlotta.george@socialstyrelsen.se